

Praca w warunkach szczególnych – jak radzić sobie z problemami w dokumentacji do ZUS.

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych lub w szczególnym charakterze – dla uznania określonej pracy za pracę wykonywaną w szczególnych warunkach, dającą podstawę do przyznania emerytury w obniżonym wieku, muszą być spełnione jednocześnie następujące warunki:

- rodzaj wykonywanej pracy musi być wymieniony w wykazach A lub B, stanowiących załącznik do wymienionego rozporządzenia,
- praca musi być wykonywana na stanowiskach wymienionych w przepisach resortowych (zarządzeniach, uchwałach) ustalonych przez właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych, centralne związki spółdzielcze,
- praca musi być wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia powyższych stwierdzeń dokonuje zakład pracy na podstawie posiadanej dokumentacji w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do zarządzeń resortowych, wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w formie odpowiedniego wpisu w świadectwie pracy.

Wystawiając świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach – pracodawca ma obowiązek, określić rodzaj pracy pracownika ściśle według wykazu i pozycji rozporządzenia i podać stanowisko pracy zgodne z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia resortowego, a także potwierdzić, że praca w szczególnych warunkach wykonywana była stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Tylko takie świadectwo o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach stanowi podstawę przyznania wcześniejszej emerytury.

Co jednak kiedy w dokumentacja jaką posiada pracownik nie odpowiada dokładnie wymaganiom ZUS ? Trzeba pamiętać, że nie zawsze braki w dokumentacji powodują, że pracownik nie nabędzie prawa do emerytury.

*Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, **nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonych mu pracy (rzeczywiście wykonywanych zadań pracowniczych)**. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8, poz. 43 ze zm.)."*

Z uprawnienia do emerytury w wieku wcześniejszym niż ustawowy korzysta zatem pracownik, który udowodni, że wykonywał pracę w szczególnych warunkach stale i w wymiarze nie niższym od czasu pracy obowiązującego go na zajmowanym stanowisku, bez względu na to, czy nazwa tego stanowiska odpowiada stanowisku określone np. w wykazach resortowych.

O tym natomiast, czy praca wykonywana była w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, decydują warunki jej wykonywania oraz jej charakter, a nie to, czy w świadectwie pracy wyraźnie napisano, że była to praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Treść świadectwa pracy jedynie fakt taki potwierdza i dokumentuje, ale go nie tworzy

Nie można zatem ograniczać możliwości udowodnienia, że dana praca wykonywana była w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jedynie do świadectw wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionych według ustalonego w przepisach wzoru oraz do świadectw pracy posiadających wyraźny zapis o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

Monika Jurkiewicz

Radca prawny